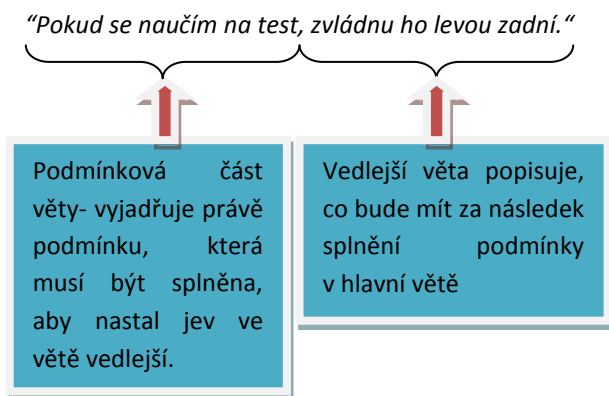

Conditionals

Kondicionály (neboli podmínkové věty) jsou velmi často užívaným jevem v angličtině na všech úrovních od prostého rozhovoru s přáteli až po různá obchodní jednání. Podmínková věta jednoduše vystihuje určitou situaci, ve které říká, že pokud bude splněna podmínka v jedné části věty (např. Pokud vyhraji v loterii) nastane jev popsáný v druhé části věty (koupím si auto). Co je důležité si uvědomit a zapamatovat si je fakt, že každá podmínková věta se může odvolávat (referovat) k jinému času. Např. jedna podmínková věta nám může popisovat, co **SE** stane v budoucnu, když bude splněna určitá podmínka. Další podmínková věta nám může popisovat, co **BY** se teoreticky mohlo stát v budoucnu, kdyby byla naplněna určitá podmínka. Jednoduše směřuji k zásadním rozdílům mezi jednotlivými podmínkovými větami a tj. čas děje! Pokud chcete správně použít jednotlivé podmínkové věty, musíte si uvědomit, zdali se to, o čem mluvíte, teprve stane, nebo již dříve stalo apod. Abychom si dokázali představit jednotlivé části podmínkové věty, zkusíme si to na jednoduchém příkladu.

Věta říká, že ten test zvládnou levou zadní pouze za podmínky, že se na něj naučím. V této sekci se budeme zabývat 4 nejvíce užívanými kondicionály.

POZOR! : Každý kondicionál je specifický tím, že ve větě hlavní se používá jiný čas, než je tomu ve větě vedlejší (kromě nultého)!! Což si u každého kondicionálu řekneme zvlášť.

ZERO CONDITIONAL (nultý kondicionál)

Nultý kondicionál vyjadřuje stálé pravdy, nebo to co my sami za pravdu považujeme. Do jisté míry jde o vyjádření určitého faktu, který je opět splněn za určité jisté podmínky. Příkladem v češtině může být věta:

"(Když) Pokud si dám do čaje cukr, tak je ten čaj sladký."

"Televize hraje jen tehdy, (pokud) když ji zapneš do zásuvky."

Povšimněte si zde prostého vyjádření obecné pravdy, či faktu.

Podle tohoto kritéria (obecná pravda, fakt) si můžete zapamatovat časy, které se u tohoto kondicionálu používají. Jak

ve větě hlavní, tak ve větě vedlejší používáme přítomný čas prostý- ten jak jistě víte používáme pro vyjádření obecného faktu, pravdy či opakujícího se děje.

Opět zde můžete vidět větu rozdělenou na část podmínkovou a důsledkovou. Vedlejší věta podmínková nejčastěji používá spojku IF, kterou zde můžeme přeložit jako 'když, vždycky když, kdykoliv'.

if = když

Obě věty, hlavní i vedlejší, bývají tedy v přítomném čase (protože se jedná o stálou pravdu). Přeložme si tedy věty již zmíněné

Vedlejší podmínková věta	Hlavní věta
If I put sugar into my tea	It is sweet
If you switch it in.	The TV plays only

Zkusme další příklady:

If I'm hungry, I have something to eat. - Mám-li hlad / když mám hlad / vždycky když mám hlad, dám si něco k jídlu.

If you want to get a good grade, you need to do some studying. - Když chceš dobrou známku, potřebuješ se učit.

Water boils if you heat it to 100 degrees. - Voda se vaří, když ji zahřejete na 100 stupňů.

Jednoduchou záměnou pořadí hlavní a vedlejší věty se nemění význam věty! Tzn., že jako první může přijít jak hlavní tak vedlejší věta.

Př.

"If I'm hungry, I have something to eat."
"I have something to eat, if I'm hungry."

Zkusme si ještě na jednoduchém povídání ukázat, proč, jak, kdy použít ZERO CONDITIONAL- tzv. Škola hrou ☺

When it rains, my roof leaks. When my roof leaks, the walls get wet. When the walls get wet, they get moldy. When they get moldy, I get sick. When I get sick, I go to the doctor. When I go to the doctor, he always says the same thing, "Fix your roof!"

Slovní zásoba:

leak	-	prosakovat
Get wet	-	promoknout
Get moldy	-	zplsnivět
Get sick	-	onemocnět
Fix	-	opravit

FIRST CONDITIONAL (první kondicionál)

!!! Říká, co se stane, když....(reálně) !!!

První kondicionál je orientován na budoucnost, a to reálnou. Podmínková část věty i důsledková část vyjadřují budoucnost, navzdory tomu, že pouze důsledková část je vyjádřena pomocí budoucího času prostého. Vyjadřujeme tedy, co se skutečně

stane, pokud bude splněna určitá podmínka. Typickými příklady mohou být věty:

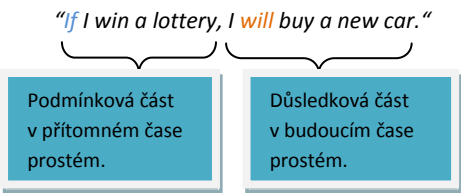
“Pokud vyhraju v loterii, koupím si nové auto.”

Reálný je na tom fakt, že mám v kapse již koupený lístek, a dále čekám na slosování o hlavní výhru třeba.

“Když budu první, dostanu zlatou medaili.”

Reálně přemýšlím nad prvním místem, protože jsem pilně trénoval a jsem ve výborné kondici.

Část podmínková je v prvním kondicionálu vyjádřena pomocí přítomného času prostého. Samozřejmě tato část musí obsahovat podmiňovací spojku IF (příp. WHEN). Důsledková část je vyjádřena pomocí budoucího času prostého (tedy s WILL). Zkusme na příkladu:

Zkusme jiné věty:

- 1. Když se budu více snažit, budu mít dobré známky.
Jen za podmínky, že se budu v budoucnu více učit, tak budu mít lepší známky.
- 2. Jestliže se to dozví, zabije mě.
Zemřu za podmínky, že se to dozví.
- 3. Pokud to udělám, zaplatíš mi.
Zaplatíš mi jen za podmínky, že to udělám.
- 4. Když mi dáš papírovou bankovku, rozměním ti.
Rozměním ti jen za podmínky, že mi dáš papírovou bankovku.

Další příklady již v angličtině:

Věta podmínková	Věta důsledková
If I study more	I will pass my exam.
If she gives me the report	I will correct it.
If they go with us	They will be satisfied

Upozornění: Dávejte si pozor, abyste v anglické (podmínkové) větě nepoužili spojku IF a poocné sloveso WILL v jedné části věty, tedy v té podmínkové!! Tedy nikdy If I will study more, I will pass my exam. Svádí k tomu totiž trochu naše čeština!

Try the practice ☺

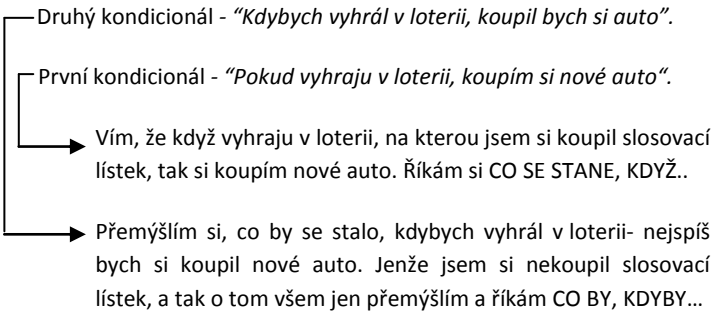
"You want to go to the movies tonight and you have asked your friend to pick you up from home. You are sure that your parents will allow you to go to the movies, but if for some reason they say "no", will you go or not? "If your parents say no, you won't go."

SECOND CONDITIONAL (druhý kondicionál)

Druhý kondicionál se soustředí také na budoucnost, stejně jako první, s tím rozdílem, že tato budoucnost je “nereálná”. Tzn., že mi o této budoucnosti pouze přemýšlíme, říkáme si, jak by se eventuálně mohlo co stát apod. Tedy je to jakási myšlenkovitá stavba, ve které si laicky řečeno představujete CO BY, KDYBY?. Zkusme názorný příklad:

“Kdybych vyhrál v loterii, koupil bych si auto”.

Zkusme rozeznat a vycítit rozdíl:

Druhý kondicionál je specifický svojí stavbou, stejně jako ostatní kondicionály. Podmínková část je vyjádřena pomocí spojky IF (příp. WHEN) a minulého času prostého. Důsledková část v sobě obsahuje výraz WOULD (v češtině BY) a je vyjádřena pomocí přítomného času prostého.

Další příklady: Druhý kondicionál vs. První kondicionál (jen pro srovnání)

“Kdybych tam šel, mohlo by mi to prospět”.

„Když tam půjdu, prospěje mi to”.

“Kdyby se jim to podařilo, bylo by to super”.

“Jestli se jim to podaří, bude to super.”

Nyní zkusme v angličtině:

“If I won a lottery, I would buy a new car.”

„If you bought this car, you would have a lot of troubles.”

„If they were there, they would be surprised.”

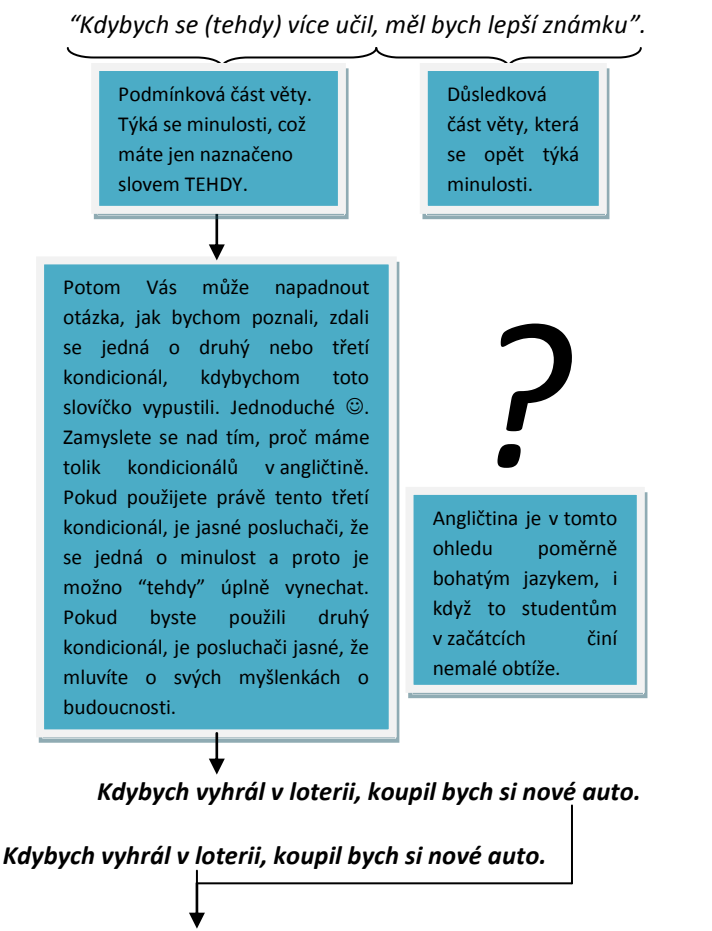
THIRD CONDITIONAL (třetí kondicionál)

Jak již víme, první a druhý kondicionál použijeme, mluvíme-li o budoucnosti (reálné a nereálné) a dále nultý kondicionál, pokud mluvíme o něčem obecném, čili v jistém smyslu o přítomnosti. Zbývá nám tedy kondicionál, jež můžeme použít pro minulost. Použijeme opět oblíbenou větu s výhrou v loterii. Představte si, že jste si před měsícem vsadili a bohužel jste nevyhráli. Dnes (tedy po měsíci) sedíte doma u kávy a říkáte si, že kdybyste před tím měsícem (když jste si vsadili) vyhráli, tak byste si koupili nové auto- tedy věta v češtině by vypadala takto:

“Kdybych (tehdy) vyhrál v loterii, koupil bych si nové auto”.

Jenomže, já jsem nevyhrál, a tak si teď mohu přemýšlet nad tím, CO BY SE STALO JINAK, KDYBY. A toto je opět nejdůležitější věta pro pochopení třetího kondicionálu.

Třetí kondicionál je v jednom ohledu složitější nežli ostatní. Je to z důvodu časů, které jsou užity pro konstrukci celého souvětí. Zkusme si toto na další větě rozebrat:

Dvě zcela identické věty. Mohou však, jak jistě cítíte, mít trochu rozdílný význam. Jedna se týká budoucnosti a druhá minulosti.

Časy, kterých používáme u třetího kondicionálu, jsou předminulý čas prostý a předpřítomný čas prostý. Dávejte proto pozor na stavbu těchto časů. Podmínková část v angličtině standardně obsahuje podmiňovací spojku IF a stejně jako u druhého kondicionálu obsahuje důsledková část slovíčko WOULD- je to z toho důvodu, že opět jen a jen přemýšlíme teoreticky nad tím, co by se stalo jinak kdyby. Minulost totiž změnit nemůžeme.

Podmínková část věty	Důsledková část věty
If I had won a lottery	I would have bought a new car
If I had studied more	I would have had better marks
If I had known it	I would have done it

Jak vidíte, věta je vyjádřena pomocí předminulého času. Tzn. Za pomoci slovesa HAD a třetího tvaru slovesa dějového.

Důsledková část věty, vyjádřena pomocí předpřítomného času prostého. Tedy slovesa HAVE a dějového slovesa ve třetím tvaru.

Zkusme další příklady:

“If I had bought it, I would have had a lot of problems.”

(kdybych např. minulý rok koupil to auto, měl bych s tím velké problémy. Víím to protože můj soused si jej koupil místo mě a stále jen nadává.)

“I would have cooked it, if I had had the right ingredients.”

(kdybych v sobotu měl všechny přísady potřebné na přípravu toho pokrmu, připravil bych ho, jenomže jsem neměl skoro nic)

“If you had seen him, you would have been very surprised.”

(kdybys ho tehdy viděl, byl bys překvapen, protože třeba dokázal shodit 20 kg za jediný rok)

U všech kondicionálů, i u třetího můžeme být trochu kreativní ve smyslu pořadí jednotlivých částí věty. Není stanovena podmínka, že podmínková část věty musí být vždy na prvním místě celého souvětí, jak je vidět na příkladu. Věta by klidně mohla být napsána takto:

„If I had had the right ingredients, I would have cooked it.”

Užití kondicionálů v angličtině je velmi časté, I když student mívají odlišný názor. Každý z kondicionálů má užití jak v běžném životě, tak I třeba v obchodě, cestování, matematice a jiných vědách. Proto je dobré jejich užití nepodceňovat a věnovat jim patřičnou pozornost. Pokud se pohybujete v obchodní sféře, může mít špatné užití kondicionálů fatální následky.